

Maassluise Courant
2 december 2006

Hosanna bewonderenswaardig in The Throne van pianist Hans Cok

door Rien Frölich

Maasland – Luide toejuichingen waren er vrijdagavond in de Nieuwe Kerk in Maasland voor pianist-componist Hans Cok. Hij is vaste pianist van de Christelijke Oratorium Vereniging 'Hosanna', maar het was niet daarvoor dat hij met bloemen en bijval werd overladen. Die gold de laatste compositie van zijn hand: 'De Troon, een symfonie van Aanbidding', die zojuist haar wereldpremière had beleefd.. The Throne, a symphony of Worship - titel en tekst zijn in de Engelse taal – is een omvangrijk werk voor solisten, koor, rijk bezet symfonieorkest en orgel.

Religieuze werken van die aard en omvang worden nauwelijks meer gecomponeerd. Daarvoor moeten we terug naar de tijd van Mendelssohn. Precies dat deden zowel Cok als Hosanna.

Voor de pauze klonk 'Lobgesang', ook een romantische aanbidding in de vorm van een lofzang waarvoor Mendelssohn allerlei bijbelteksten tot een geheel smeedde. Lobgesang is het laatste deel van zijn Tweede symfonie, die hij componeerde naar het ontzagwekkende voorbeeld van de 'Negende' van Beethoven (met het omvangrijke slotkoor). Een 'Symfonie-Kantate', zoals Mendelssohn hem zelf noemde.

Een beetje à la Rita Verdonk nam 'Hosanna' in het programmaboekje alvast een voorschot op het muzikale oordeel over The Throne: "Prachtige koordelen en boeiend solisten- en orkestwerk. De toonsoort- en tempowisselingen geven een verrassend en spannend karakter, de dynamische opbouw leidt grote vocale hoogtepunten in. Klassieke en moderne harmonisaties, soms iets gospelachtigs, dan weer romantisch zoals Mendelssohn, maar het geheel steeds in een verrassend eigen stijl". Wie zouden we zijn om daar nog iets aan te willen toevoegen? Of het zou moeten zijn dat de instrumentatie van het rijk bezette orkest op zijn zachtst gezegd wat zwaar is aangezet.

Toegewijd

Zeker is dat Cok, en dat geldt ook voor Mendelssohn, in Hosanna en zijn dirigent Kees Schrijver uiterst toegewijde pleitbezorgers vonden. Coks nieuweling kent tal van momenten die dat de moeite waard maken. Voor het koor is het werk niet eenvoudig, maar dankbaar om te zingen. In de orkestratie worden vooral de houtblazers bedeed met mooie, kamermuziekachtige passages en orgelend samenspel in de lage registers. Er zijn fraaie obligate passages voor de fluit en soli voor viool - tegen korte noten van de alten -en voor de cello, begeleid door altviolen en hoorns. Ook het koper wordt niet vergeten. Kolfjes naar de hand van het Randstedelijk Begeleidingsorkest 'Sinfonia', maar je krijgt soms wel de indruk dat ieder instrument er met de haren is bijgesleept in plaats van te streven naar de soberheid en efficiency die een zuivere balans ten goede zouden komen. Ook in de koorbegeleiding wordt (te) vaak gebruik gemaakt van de lage snaren, het lage koper en met zachte stokken bespeelde pauken, als om de somberheid van de tekst nog eens extra te benadrukken. Maar is die tekst wel zo somber? Hoe het zij, die bijkans ondoordringbare klanken die uit die 'laagte' ontstaan leggen (te) vaak, zelfs in het musical-achtige begin van het tweede deel, een zware druk op het geheel en maken de koorstemmen vaak onverstaaanbaar en soms zelfs bijna onhoorbaar. Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Ook de solostemmen kampten daarmee.

Eigenlijk had De Troon net zo goed – misschien zelfs beter - in het Nederlands van de nieuwe bijbelvertaling gezongen kunnen worden.

Heimwee

The Trone wemelt van bedoelde of onbedoelde verwijzingen naar andere componisten. Bach en Mendelssohn komen regelmatig langs en vlak voor het eind doet een hoornsignaal – een volgens de componist onbewust en onbedoeld maar letterlijk citaat – onweerstaanbaar denken aan ‘Till Eulenspiegels lustige Streiche’ van Richard Strauss. Maar er is, ook in het achstemmige slotkoor en zelfs bij de tekst “Laten we blij zijn en jubelen, laten we Hem de eer geven!” niets ‘lustigs’. Ook daar persisteren de drukkende sfeer en zwaarte die The Throne kenmerkt.

Dat roept heimwee op naar de heldere doorzichtigheid van Mendelssohn en de vreugdevolle aanbidding die doorklinkt in de laatste woorden van zijn ‘Lobgesang’, afkomstig uit Psalm 150: “Laat alles de Here danken! Verheerlijkt zijn naam en prijst zijn heerlijkheid, Alles wat adem heeft, love de Here”. Mendelssohn voorzag zijn Tweede symfonie van een lange, driedelige instrumentale inleiding. Die werd vrijdagavond niet gespeeld. Een gemis, want de ooit zo geliefde symfonie is in zijn geheel toch al zo weinig te horen. Maar wat er wel klonk verdient alle lof. Dirigent Kees Schrijver heeft zijn zangers goed getraind en de koorklank is mooi helder, zuiver en homogeen. Ook de mannenstemmen, vaak een probleem bij amateurkoren, mogen er zijn.

Stimulans

De solisten bleken goed gekozen. Esther Putter, sopraan, en alt-mezzo Martine Straesser werden in Lobgesang aangevuld met tenor Jean-Leon Klosterman, die de ziek geworden Bart de Kegel op gave wijze verving. Ook in de ensembles waren de stemmen fraai in balans.. In The Throne waren de belangrijkste solistenpartijen weggelegd voor Martine Straesser en bas-bariton Sander Heutinck. Maar sopraan Esther Putter bleek zich net als de anderen terdege verdiept te hebben in het werk van Hans Cok. Hoewel de akoestiek in deze kerk een probleem blijft – gordijnen open, gordijnen dicht, het is allemaal niet echt een oplossing – mag de uitvoering, met ook een passende orgelpartij van Hans Koornneef, als zeer geslaagd worden beschouwd.

Misschien moet Hans Cok nog maar eens met de stofkam door met name de orkestratie van The Throne. En misschien ook zou het verstandig zijn, te besluiten tot een Nederlandse versie. Het zal vooral andere koren stimuleren om dit toch bijzondere werk op het repertoire te nemen. Zeker is dat Hosanna en Maasland met Hans Cok niet alleen een pianist, maar ook een componist in huis hebben die niet valt weg te cijferen.